

TÀI CHÍNH XANH TẠI VIỆT NAM: GIẢI PHÁP CHO DOANH NGHIỆP VAY VỐN HƯỚNG ĐẾN BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG

• LƯƠNG QUẾ CHI

Trường Đại học Công Thương Thành phố Hồ Chí Minh

Email: chilq@huit.edu.vn

TÓM TẮT:

Bài viết nghiên cứu về việc áp dụng tài chính xanh tại Việt Nam như một giải pháp quan trọng hỗ trợ doanh nghiệp trong việc vay vốn để bảo vệ môi trường. Kết quả cho thấy, việc sử dụng nguồn vốn tài chính xanh không chỉ mang lại lợi ích môi trường mà còn góp phần thực hiện mục tiêu giảm phát thải khí nhà kính và bảo vệ môi trường. Việt Nam có thể thực hiện cam kết giảm phát thải ròng về "0" vào năm 2050 thông qua việc đầu tư vào năng lượng xanh và công nghệ tiết kiệm năng lượng. Bài viết nhấn mạnh vai trò quan trọng của chính sách nhà nước trong việc thúc đẩy tài chính xanh, bao gồm các biện pháp khuyến khích, hỗ trợ kỹ thuật, tạo khung pháp lý và phát triển hợp tác công-tư.

Từ khóa: tài chính xanh, tín dụng xanh, biến đổi khí hậu, nguồn năng lượng tái tạo, cho vay.

1. Đặt vấn đề

Tài chính xanh với những chính sách hỗ trợ từ nhà nước, được xem như một công cụ thiết yếu để khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư vào các dự án xanh, hướng đến bền vững, tránh gây tổn hại môi trường. Bài viết sẽ tập trung vào việc phân tích các chính sách thuế hỗ trợ tài chính xanh, nhằm khuyến khích doanh nghiệp tham gia vào hoạt động bảo vệ môi trường và phát triển kinh tế bền vững. Qua nghiên cứu, sẽ làm rõ những đóng góp cụ thể của tài chính xanh đối với việc thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững tại Việt Nam. Nghiên cứu không chỉ có ý nghĩa lý luận mà

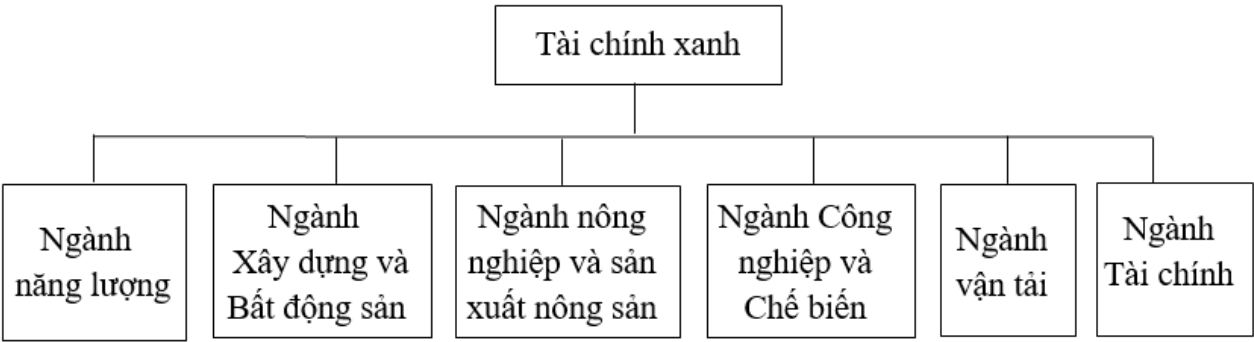
còn mang tính thực tiễn cao, giúp đưa ra những khuyến nghị cho các nhà hoạch định chính sách và doanh nghiệp trong thời kỳ phục hồi kinh tế sau đại dịch.

2. Tổng quan về tài chính xanh

2.1. Các khái niệm về tài chính xanh

Tài chính xanh là nguồn vốn tài chính khuyến khích phát triển các sản phẩm công nghệ cũng như đầu tư vào các dự án mang lại nhiều lợi ích không chỉ về mặt lợi ích kinh tế mà còn mang lại lợi ích tích cực và giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường (Berrou, R., Dessertine, P., Migliorelli, M. 2019). Tài chính xanh là cách tăng mức độ dòng

Hình 1: Tài chính xanh tác động đến một số lĩnh vực

Nguồn: Tác giả tổng hợp

chảy tài chính (ngân hàng, tín dụng vi mô, bảo hiểm và đầu tư) từ các khu vực công, tư và phi lợi nhuận để thúc đẩy các ưu tiên phát triển bền vững (Desalegn & Tangl, 2022). Ví dụ, đầu tư vào các dự án năng lượng tái tạo như điện mặt trời và điện gió có thể làm giảm phát thải khí nhà kính và sự phụ thuộc vào các nguồn năng lượng hóa thạch. Các dự án xử lý chất thải, quản lý nước và bảo vệ đa dạng sinh học cũng có thể giúp bảo vệ môi trường và tài nguyên thiên nhiên. Theo đó, giúp thay đổi cơ cấu sản xuất và tiêu dùng theo hướng nâng cao hiệu quả sử dụng năng lượng. Kết quả là chuyển sang các nguồn năng lượng tái tạo và giảm sự phụ thuộc vào các nguồn năng lượng sơ cấp ngày càng cạn kiệt, từ đó sẽ làm giảm mức phát thải CO2 vào môi trường và giúp nâng cao chất lượng cuộc sống cho người dân. Đồng thời, nó cũng tác động tiêu cực đến môi trường và sẽ được quản lý, giám sát và loại bỏ chặt chẽ.

2.2. Đặc điểm của tài chính xanh

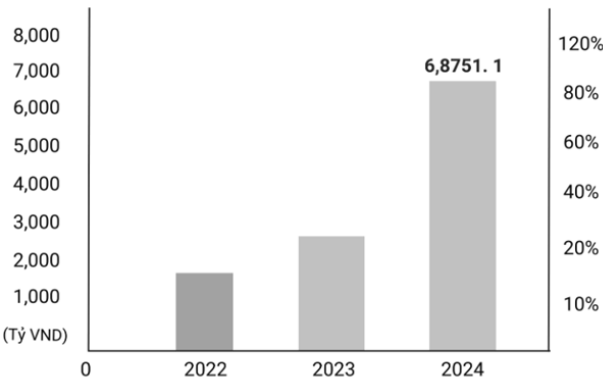
Tài chính xanh bao gồm các hoạt động như cho vay xanh và đầu tư xanh. Cho vay xanh đó là: Ngân hàng cung cấp các khoản vay và tín dụng với các điều kiện đặc biệt cho các dự án của công ty có tác động tích cực đến môi trường như sử dụng năng lượng tái tạo, sử dụng năng lượng hiệu quả, quản lý chất thải, giao thông bền vững và các hoạt động xanh khác. Đầu tư xanh là: Ngân hàng đầu tư vào các công ty và dự án có mục tiêu bền vững và tác động tích cực đến môi trường. Điều này có thể bao gồm đầu tư vào các ngành công nghiệp xanh như năng lượng tái tạo, xử lý nước thải, công nghệ sạch và phát triển bền vững. Một số ngành

mà tài chính xanh đã có ảnh hưởng được trình bày tại Hình 1.

3. Đánh giá thực trạng

Theo thống kê, từ năm 2019 đến năm 2024, Việt Nam đã phát hành 34.587 tỷ VND (1,445 tỷ USD) trái phiếu xanh (theo nguồn: Ngân hàng Thế giới, Bộ Tài chính). Thị trường tài chính xanh tại Việt Nam đang dần hình thành và phát triển với 3 thành phần chính rất quan trọng: Thị trường tín dụng xanh, Cổ phiếu xanh, Thị trường trái phiếu xanh. Sự phát triển của 3 thành phần này không chỉ giúp huy động nguồn lực cho các dự án xanh mà còn tạo ra cơ hội đầu tư hấp dẫn cho các nhà đầu tư, cũng như góp phần vào việc thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững của Việt Nam. Thị trường tài chính xanh đang đóng vai trò quan trọng trong việc chuyển dịch nền kinh tế sang hướng bền vững và bảo vệ môi trường. (Hình 2)

Hình 2: Giá trị phát hành trái phiếu xanh qua các năm

Nguồn: FiinPro

Trong những năm gần đây, các ngân hàng tại Việt Nam đã nhận ra tầm quan trọng của việc phát triển các sản phẩm và hoạt động tài chính xanh. Trong bối cảnh biến đổi khí hậu hiện nay, điều này đảm bảo rằng các quyết định đầu tư và hoạt động tài chính được thực hiện theo các tiêu chí và tiêu chuẩn về tính bền vững và tác động tích cực đến khí hậu. Hình 3 là các hoạt động của ngân hàng liên quan đến tài chính xanh.

4. Thách thức và cơ hội liên quan đến tài chính xanh và năng lượng tái tạo tại Việt Nam

Đối với các doanh nghiệp vừa và nhỏ (Small and Medium Enterprises = SME) thường đối mặt với nhiều thách thức khi tiếp cận tài chính xanh.

Thiếu nhận thức và hiểu biết: Một số SME không nhận thức hoặc không hiểu rõ về tài chính xanh và lợi ích của nó. Họ có thể tập trung chủ yếu vào việc giảm chi phí năng lượng mà không nhìn nhận rõ các lợi ích dài hạn như cải thiện hình ảnh công ty, tăng cường sức cạnh tranh và hỗ trợ phát triển bền vững.

Hạn chế tài chính: SME thường gặp khó khăn trong việc tiếp cận nguồn vốn để đầu tư vào các dự án tài chính xanh. Việc đầu tư vào công nghệ tiết kiệm năng lượng hoặc năng lượng tái tạo thường đòi hỏi một số lượng lớn vốn đầu tư ban đầu và điều này có thể là một rào cản đối với SME có tài chính hạn chế.

Thiếu thông tin và tư vấn: SME thường thiếu nguồn thông tin và tư vấn liên quan đến công nghệ

và giải pháp tiết kiệm năng lượng. Điều này có thể do hạn chế kiến thức và sự hiểu biết về các công nghệ hiệu quả, danh sách các nhà cung cấp và các tiêu chuẩn quốc tế. Việc thiếu thông tin chính xác có thể làm cho SME khó khăn trong việc đưa ra quyết định đầu tư tài chính xanh.

Rủi ro và thời gian thu hồi vốn: Một số SME có thể coi đầu tư vào công nghệ xanh là rủi ro và không đáng đầu tư. Họ có thể lo ngại về thời gian thu hồi vốn kéo dài, đặc biệt khi các công nghệ mới và tiết kiệm năng lượng yêu cầu một khoản đầu tư lớn ban đầu.

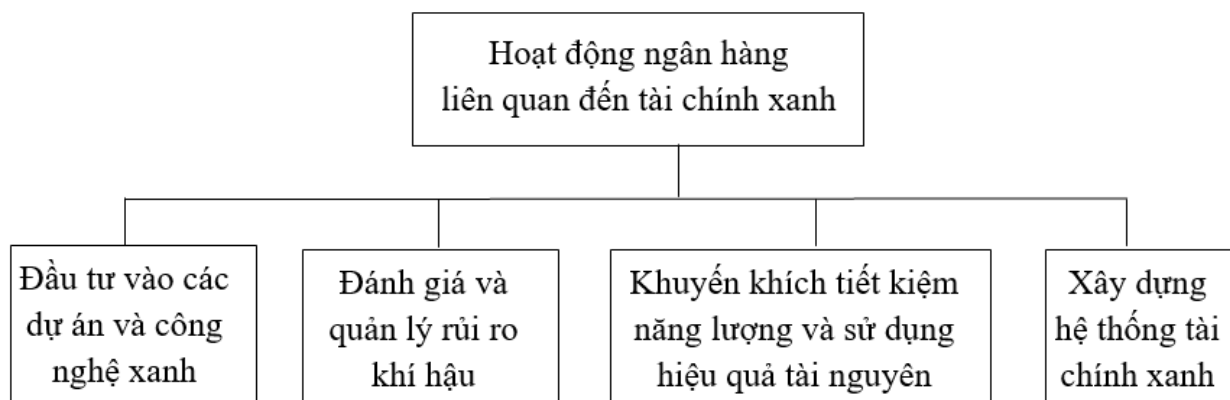
Đối với ngân hàng: có một số thách thức khi cung cấp tài chính xanh cho SME:

Thiếu dòng sản phẩm và chiến lược tiếp cận phù hợp: Một số ngân hàng chưa phát triển đủ dòng sản phẩm tài chính xanh để đáp ứng nhu cầu của SME. Họ cũng có thể gặp khó khăn trong việc xác định và tiếp cận các doanh nghiệp nhỏ có tiềm năng và năng lực tài chính xanh.

Thiếu năng lực nhận thức và kiến thức: Cán bộ ngân hàng cần có đủ năng lực nhận thức và kiến thức liên quan đến công nghệ tiết kiệm năng lượng và năng lượng bền vững để hiểu và giới thiệu rõ ràng các lợi ích của tài chính xanh cho SME. Sự thiếu hụt này có thể làm giảm khả năng kết nối và tư vấn hiệu quả cho khách hàng.

Thiếu sự đa dạng trong lĩnh vực tài chính xanh: Một số ngân hàng chưa cung cấp đủ sự đa dạng trong các sản phẩm và dịch vụ tài chính xanh.

Hình 3: Các hoạt động của ngân hàng liên quan đến tài chính xanh

Nguồn: Tác giả tổng hợp

Điều này có thể hạn chế khả năng lựa chọn và phù hợp của SME khi tìm kiếm nguồn tài chính xanh.

Chiến lược tiếp cận không phù hợp: Ngân hàng cần phát triển chiến lược tiếp cận phù hợp để tiếp cận nguồn tài chính xanh. Điều này có thể bao gồm việc tạo ra các quy trình đơn giản hóa và linh hoạt hơn để giảm thiểu rủi ro và thời gian xử lý, cung cấp tư vấn và hỗ trợ chuyên môn, và tạo ra mạng lưới hợp tác với các đối tác liên quan để cung cấp các giải pháp tài chính xanh toàn diện.

Tóm lại, việc tiếp cận tài chính xanh cho SME đòi hỏi sự tăng cường nhận thức, thông tin và tư vấn, cũng như một môi trường tài chính xanh phát triển và hỗ trợ từ phía ngân hàng. Điều này sẽ đảm bảo rằng SME có thể tận dụng các lợi ích của tài chính xanh và đóng góp vào phát triển bền vững.

5. Giải pháp

5.1. Điện mặt trời còn nhiều tiềm năng phát triển

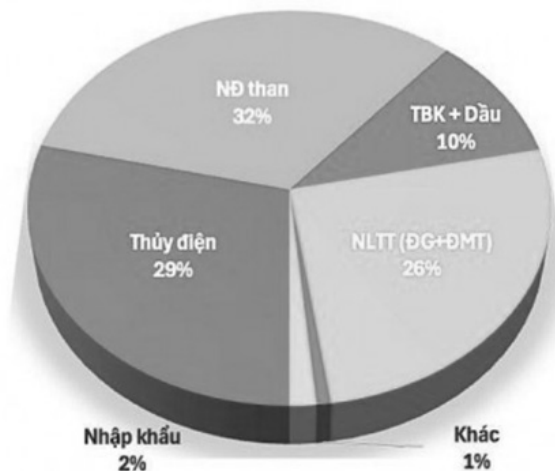
Việc phát triển và sử dụng năng lượng tái tạo, đặc biệt là năng lượng mặt trời, đã nhận được sự hỗ trợ và khuyến khích từ Nhà nước Việt Nam trong những năm gần đây. Sự chú trọng vào năng lượng tái tạo là một phần của nỗ lực để đảm bảo an ninh năng lượng, giảm phụ thuộc vào nguồn năng lượng hóa thạch và giảm tác động tiêu cực lên môi trường.

Năm 2024, tổng công suất đặt hệ thống đạt 82.400 MW, tăng khoảng 1.500 MW so với năm 2023. Trong đó, các nguồn điện năng lượng tái tạo (điện gió, mặt trời) là 21.447 MW, chiếm tỷ trọng 26%. Công suất đặt của các nhà máy điện thuộc EVN chỉ còn 38%. (Hình 4)

Sự khuyến khích của Nhà nước và lợi ích tài chính của năng lượng tái tạo đã thúc đẩy sự tham gia của các quỹ đầu tư, ngân hàng, doanh nghiệp và cá nhân. Hiểu rằng năng lượng tái tạo không chỉ có lợi cho môi trường mà còn có lợi nhuận, các bên liên quan sẵn sàng đầu tư vào ngành này. Điều này cũng phản ánh xu hướng toàn cầu, trong đó năng lượng tái tạo đã trở thành một ngành công nghiệp phát triển mạnh.

Việc phát triển năng lượng tái tạo không chỉ đáp ứng nhu cầu năng lượng của xã hội mà còn

Hình 4: Cơ cấu công suất điện toàn hệ thống đến cuối năm 2024

Nguồn: Tập đoàn Điện lực, 2025

mang lại lợi ích kinh tế, giảm chi phí vận hành và tạo ra cơ hội việc làm. Qua đó, góp phần vào sự phát triển bền vững và thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang nền kinh tế xanh hơn.

5.2. Nâng cao nhận thức về đầu tư xanh

Đồng bộ giữa Nhà nước và doanh nghiệp: Nhà nước cần tạo ra một khuôn khổ pháp lý rõ ràng và mạnh mẽ để thúc đẩy các hoạt động đầu tư xanh. Các bộ, ngành Nhà nước cần đồng bộ các chính sách, quy định để tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp tham gia đầu tư xanh.

Nâng cao nhận thức và năng lực cho các ngân hàng và khách hàng: Ngân hàng đóng vai trò quan trọng trong việc cung cấp vốn và hỗ trợ tài chính cho các dự án đầu tư xanh. Cần đào tạo, nâng cao nhận thức cho cán bộ ngân hàng về lợi ích và tiềm năng của đầu tư xanh. Đồng thời, khách hàng cũng cần được giáo dục về các sản phẩm, lợi ích của đầu tư xanh để tăng sự quan tâm và tham gia.

Hợp tác với các tổ chức và nhà cung cấp có công nghệ đáng tin cậy: Các ngân hàng có thể hợp tác với các tổ chức và nhà cung cấp có chuyên môn về công nghệ xanh để nâng cao năng lực tư vấn và hỗ trợ cho khách hàng. Các tổ chức này có thể giúp giải thích và áp dụng công nghệ hiệu quả năng lượng và môi trường, do đó đẩy nhanh quá trình chuyển đổi sang tài chính xanh.

Thiết kế và quảng cáo sản phẩm xanh: Các ngân hàng có thể quảng cáo và cung cấp thông tin chi tiết về lợi ích khi lựa chọn các sản phẩm tài chính xanh. Điều này giúp khách hàng và doanh nghiệp có cái nhìn rõ ràng hơn về những lợi ích mà đầu tư xanh mang lại, do đó khuyến khích sự lựa chọn đúng đắn.

Đa dạng hóa các sản phẩm tài chính xanh: Các ngân hàng cần phát triển và đa dạng hóa các sản phẩm tài chính xanh để tiếp cận và phục vụ nhiều đối tượng khách hàng khác nhau. Cung cấp các sản phẩm tín dụng xanh thuận tiện và dễ tiếp cận giúp khách hàng tận dụng và hưởng lợi từ các sản phẩm này theo sự thuận tiện của họ.

Hỗ trợ tài chính: Để khuyến khích đầu tư xanh từ các hộ gia đình và doanh nghiệp nhỏ, cần có sự hỗ trợ về vốn và nguồn lực tài chính. Nhà nước, các tổ chức nước ngoài và các ngân hàng có thể cung cấp hỗ trợ tài chính để giúp các hộ gia đình và doanh nghiệp tiếp cận và triển khai các hệ thống năng lượng xanh (Rasoulinezhad, E. & Taghizadeh-Hesary, 2022)

Chính sách hỗ trợ: Nhà nước cần đưa ra các chính sách hỗ trợ và khuyến khích đầu tư xanh, bao gồm các ưu đãi về thuế, hỗ trợ tài chính, khuyến mại và chiết khấu. Các chính sách này có thể tạo ra các ưu đãi kinh tế để thúc đẩy đầu tư vào các dự án xanh.

Đo lường và báo cáo: Các tiêu chuẩn và hệ thống để đo lường, báo cáo và xác thực các dự án xanh cần được xây dựng và áp dụng. Điều này giúp tạo ra sự minh bạch và tin tưởng vào các tác động về môi trường và xã hội của các dự án đầu tư xanh.

Tạo ra một cộng đồng đầu tư xanh thông qua việc chia sẻ kinh nghiệm và học hỏi từ các dự án thành công. Nhà nước, ngân hàng và doanh nghiệp có thể hợp tác với nhau để tạo ra một mạng lưới

các chuyên gia và cung cấp hỗ trợ tư vấn cho các dự án đầu tư xanh.

Giáo dục và nâng cao nhận thức về đầu tư xanh là một yếu tố then chốt để thúc đẩy phát triển tài chính xanh và bảo vệ môi trường. Nhà nước và các tổ chức phi chính phủ và doanh nghiệp có thể cùng nhau thực hiện các chiến dịch giáo dục và truyền thông để nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của đầu tư xanh và những lợi ích mà nó mang lại.

Các yếu tố này có thể giúp tạo ra một môi trường thuận lợi cho đầu tư xanh và thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang nền kinh tế và tài chính bền vững hơn.

6. Kết luận

Việt Nam hợp tác với Quỹ Đối tác Khí hậu Toàn cầu (GCPF) và các quỹ đầu tư khác, cùng với việc huy động các nguồn lực tài chính và xanh, sẽ giúp đa dạng hóa các sản phẩm, dịch vụ và nguồn cung ứng cho khách hàng. Điều này tạo cơ hội cho các doanh nghiệp và cá nhân tiếp cận vốn và thúc đẩy phát triển bền vững.

Trong bối cảnh khó khăn của đại dịch Covid-19, tài chính xanh có sức bền tốt hơn và mang lại nhiều cơ hội tiềm năng. Việc thúc đẩy tài chính xanh sẽ giúp thúc đẩy phát triển bền vững và thực hiện chiến lược tăng trưởng xanh của Việt Nam.

Tuy nhiên, khi triển khai các dự án năng lượng tái tạo, cần chú ý đảm bảo tính an toàn, hiệu quả và bền vững của các dự án. Cần tuân thủ các tiêu chuẩn, quy định, hướng dẫn về an toàn và bảo vệ môi trường để đảm bảo các dự án năng lượng tái tạo được triển khai theo cách tốt nhất và không gây hại cho môi trường và cộng đồng.

Ngoài ra, việc nâng cao giáo dục và nhận thức về tài chính xanh là rất quan trọng. Công chúng cần hiểu rõ những lợi ích của việc đầu tư vào năng lượng tái tạo và tài chính xanh để khuyến khích sự tham gia và hỗ trợ cho các dự án này■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Tiếng Việt

Đào Nhật Đình (tháng 1/2025). EVN đã cân bằng được tài chính, sẵn sàng cho các mục tiêu lớn trong năm 2025. Truy cập tại <https://nangluongvietnam.vn/evn-da-can-bang-duoc-tai-chinh-san-sang-cho-cac-muc-tieu-lon-trong-nam-2025-33673.html>.

Ngân hàng Thế giới, Bộ Tài chính (2025). Thống kê phát hàng trái phiếu xanh từ năm 2019 đến năm 2024.

Fiinratings (tháng 1/2025). Trái phiếu xanh - Động lực mới cho phát triển thị trường vốn bền vững Việt Nam 2025. Truy cập tại <https://fiinratings.vn/NewsDetail/11440907>.

Tiếng Anh

Anh Huu Nguyen, Mai Hoang Thi Do, Thinh Gia Hoang, Loan Quynh Thi Nguyen (2022). Green financing for sustainable development: Insights from multiple cases of Vietnamese commercial banks. <https://doi.org/10.1002/bse.3132>

Berrou R., Dessertine P., Migliorelli M. (2019). An Overview of Green Finance. In: Migliorelli, M., Dessertine, P. (eds) The Rise of Green Finance in Europe. Palgrave Studies in Impact Finance. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-22510-0_1

Desalegn Goshu, Tangl Anita (2022). Enhancing Green Finance for Inclusive Green Growth: A Systematic Approach. Sustainability 2022, 14(12), 7416; <https://doi.org/10.3390/su14127416>

Rasoulinezhad E., Taghizadeh-Hesary F. (2022). Role of green finance in improving energy efficiency and renewable energy development. Energy Efficiency 15, 14. <https://doi.org/10.1007/s12053-022-10021-4>.

Ngày nhận bài: 13/2/2025

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 28/2/2025

Ngày chấp nhận đăng bài: 15/2/2025

GREEN FINANCE IN VIETNAM: A KEY SOLUTION FOR BUSINESSES TO ACCESS CAPITAL FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION

● LUONG QUE CHI

Ho Chi Minh City University of Industry and Trade

Email: chilq@huit.edu.vn

ABSTRACT:

This study examines the role of green finance in Vietnam as a key solution to support businesses in securing capital for environmental protection. As green finance gains global traction, receiving attention from international financial institutions and Vietnam alike, the study highlights its dual impact: promoting environmental benefits and contributing to the reduction of greenhouse gas emissions. The study underscores how green financial capital can help Vietnam meet its commitment to achieving net-zero emissions by 2050 through investments in green energy and energy-efficient technologies. Furthermore, the study stresses the crucial role of government policies in fostering green finance, including incentives, technical support, the establishment of a legal framework, and the development of public-private partnerships.

Keywords: green finance, green credit, climate change, renewable energy sources, loans.